

[Hanne Reintoft.]

som burde have forhindret de skader og fejltagelser, som allerede er sket. De officielle myndigheder har for at kunne leve op til de politiske krav, der stilles til en så konkret sag, valgt at lægge vægten på kortfristede økonomiske gevinster fremfor en saglig vurdering ud fra rent videnskabelige motiver.

Da ministeren sidst henviste til de sidende kontrolorganer, har jeg gjort mig den ulejlighed — for at få svar på de spørgsmål, ministeren ikke ville svare på — at rette henvendelse til landbrugsministeriets giftnævn. Nævnet kan ikke, selv for enkle kemiske substanser, give de mindste konkrete oplysninger. Det eneste svar gik ud på, at man forsikrede, at man havde travlt, og at man havde faglige kvalifikationer. Jeg har samtidig gjort mig den ulejlighed at skrive til alle de firmaer, der forhandler disse giftstoffer. De svarer alle med at henvise til, at det er giftnævnets ansvar, og giftnævnet kender ikke noget til dem. Det er muligt, dette nævn vil svare ministeren, ellers må vi konstatere, at ingen i dette land tør tage ansvaret, og det må falde tilbage på folketinget. Man fristes til at citere psykologen Rachel Carson, der i sin bog „Det tavse forår“ skriver:

„Vi lever i specialisternes tidsalder; hver specialist ser kun sit eget problem, han ønsker ikke, eller er måske endda utålsum over for den større sammenhæng, det skal passes ind i. Vor tid domineres også af industrien, og retten til at skrabe penge sammen for enhver pris vil sjældent blive bestridt, men når offentligheden i protest rejser sig mod et eller andet hårrejsende eksempel på ødelæggelser . . . så behandles den med små beroligende piller bestående af halve sandheder.“

Professor Dalgaard-Mikkelsen redegjorde ved dyrlægerens årsmøde i Askov den 7. september 1968 for indholdet af vanskeligt nedbrydelige pesticider i danske mejeriprodukter. Undersøgelserne viser, at bl.a. dieldrin, lindan og 30-50 pct. af mælkens DDT-indhold importeres med foderstoffer. Førstnævnte stof er mig bekendt forbudt her i landet. Professor Dalgaard-Mikkelsen forsvarede det efter danske forhold alt for store giftindhold med, at et forbud vil ramme eksportlandenes økonomi hårdt, og

her svigter altså den danske lovmæssige beskyttelse på grund af et argument, der ikke har noget med sagen at gøre.

I det ansete engelske lægetidsskrift *The Lancet* beskrives et forgiftningstilfælde med dimeton. Patienten havde holdt sig strengt til landbrugsministeriets forskrifter, men eksemplet viser ganske klart, at officielle forskrifter ikke altid beskytter som tilsigtet.

Fra udlandet, specielt fra USA, har vi talrige eksempler på at der trods lovgivning og kontrol er sket katastrofer og fejltagelser, hvis konsekvenser man næppe kan overse, fordi man har indladt sig på brug af stoffer, man overhovedet ikke kendte til bunds, og fordi man har ødelagt grundvand med industriprodukter, som man til lod at udlede, inden man vidste, hvad det indebar. Et frisk eksempel kan hentes fra vort naboland Sverige, hvor kvikksølvforureningen har taget så stort omfang, at visse ferskvandsfisk simpelt hen er sundhedsfarlige.

De tre olieraffinerier her i Danmark sender hver dag 5-10 kg fenol ud i havvandet, tilstrækkeligt til hver dag at give 100 mill. l havvand afsmag på fisk, så de bliver uspiselige. Ingen protesterer, og det kan dog ikke være meningen, som den radikale ordfører siger, at vi skal vente, til befolkningen kan mærke på drikkevandet, at det er ubrugeligt.

Jeg indrømmer, at problemerne omkring forureningen og dens forudsætninger er meget komplicerede, men netop derfor bør vi ikke lade tingene ske ukontrolleret, og jeg vil endnu en gang meget indtrængende opfordre folketinget til ikke at vedtage disse love uden til bunds at have undersøgt og havde adspurgte de kontrolorganer, der skulle have ansvaret, hvad vi kan gøre for at hindre det. Kan dette ønske ikke opfyldes, skal jeg tillade mig at udbede mig svar på følgende spørgsmål:

For det første: er der ved fastlæggelsen af eventuelle maksimaldoser for, hvor meget af et givet stof der må udledes i naturen, taget hensyn til, at giftigheden ofte øges enormt, såfremt der samtidig optræder andre substanser?

For det andet: har man taget hensyn til, at et givet stof ofte på grund af iltningprocesser ændrer kemisk struktur og dermed også egenskaber?